

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
УКРАЇНИ З ПИТАНЬ
ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ**

вул. Прорізна, 15, Київ-01, Україна 01601
тел. + 3 8 (044) 254-06-00; 279-57-90
E-mail: zagal@nads.gov.ua
www.nads.gov.ua

**NATIONAL AGENCY OF
UKRAINE ON CIVIL SERVICE**

15, Prorizna Street, 01601, Kyiv, Ukraine
tel: + 3 8 (044) 254-06-00; 279-57-90
E-mail: zagal@nads.gov.ua
www.nads.gov.ua

№ _____
На № _____ від _____

**Обласним державним
адміністраціям
(за списком)**

Відповідно до листа Глави Адміністрації Президента України Б. Ложкіна надаємо відповідні роз'яснення з проблемних питань, які виникають у місцевих державних адміністрацій у зв'язку із впровадженням Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу».

Щодо віднесення посад працівників місцевих державних адміністрацій до відповідних категорій посад державної служби.

Статтею 6 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) передбачено, що посади державної служби в державних органах поділяються на категорії залежно від порядку призначення, характеру та обсягу повноважень і необхідних для їх виконання кваліфікації та професійної компетентності державних службовців.

До посад державної служби категорії «Б» відносяться, зокрема, посади керівників структурних підрозділів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади та інших державних органів, їх заступників, а також заступників голів місцевих державних адміністрацій.

Відповідно до статті 44 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» для правового, організаційного, матеріально-технічного та іншого забезпечення діяльності місцевої державної адміністрації, підготовки аналітичних, інформаційних та інших матеріалів, систематичної перевірки виконання актів законодавства та розпоряджень місцевої державної адміністрації, подання методичної та іншої практичної допомоги місцевим державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування головою місцевої державної адміністрації утворюється апарат місцевої державної адміністрації в межах виділених бюджетних коштів.

Апарат місцевих державних адміністрацій очолює керівник, який призначається на посаду головою місцевої державної адміністрації.

*Вінницька обласна
державна адміністрація*

*В.Х. № 5406/05-00
24.06.2016
20.06.2016*

Враховуючи викладене, посади керівників структурних підрозділів як самостійних, так і у складі самостійних структурних підрозділів, їх заступників та керівників структурних підрозділів апаратів місцевих державних адміністрацій належать до категорії «Б».

Інші посади державної служби у місцевих державних адміністрацій, не віднесені до категорій «А» і «Б», відносяться до посад державної служби категорії «В».

Посада керівника апарату місцевої державної адміністрації наразі не передбачена у переліку посад державної служби категорії «Б».

Водночас зазначаємо, що у Верховній Раді України зареєстровано законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про державну службу» (щодо технічного уточнення деяких положень) (реєстр. № 4370 від 04 квітня 2016 року), яким передбачається віднести посади керівників апаратів місцевих державних адміністрацій до посад категорії «Б».

Щодо обчислення стажу державної служби

Стаж державної служби обчислюється відповідно до статті 46 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) та Порядку обчислення стажу державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25 березня 2016 року № 229 (далі – Порядок).

Частиною другою статті 46 Закону та пунктом 4 Порядку визначені періоди роботи (служби, навчання), які зараховуються до стажу державної служби.

Разом з тим пунктом 8 Розділу XI «Прикінцеві та переходні положення» Закону та пунктом 6 Порядку передбачено, що стаж державної служби за періоди роботи (служби) до набрання чинності Законом обчислюється у порядку та на умовах, установлених на той час законодавством.

Отже, при зарахуванні періодів роботи (служби) до набрання чинності Законом застосовуються положення Порядку обчислення стажу державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 травня 1994 року № 283.

Стаж державної служби у зв'язку з набранням чинності Закону перераховувати не потрібно.

Щодо політичної неупередженості.

Відповідно до частини третьої статті 10 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» державний службовець не має права, зокрема:

- бути членом політичної партії, якщо такий державний службовець займає посаду державної служби категорії «А». На час державної служби на посаді категорії «А» особа зупиняє своє членство в політичній партії;
- обіймати посади в керівних органах політичної партії.

Крім того, підпунктом 9 пункту 3 Розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» вказаного Закону внесено зміни до статті 6 Закону України «Про політичні партії в Україні», у зв'язку з чим членами політичних партій не можуть бути державні службовці у випадках, передбачених Законом України «Про державну службу».

Враховуючи викладене, у зв'язку із набранням чинності нової редакції Закону України «Про державну службу» державні службовці, посади яких віднесені до категорії «А» та які є членами політичних партій, мають зупинити своє членство у політичних партіях. Державні службовці, які обіймають в керівних органах політичної партії, мають звільнитися із вказаних посад.

Процедуру зупинення членства у політичних партіях та звільнення з посад в керівних органах політичної партії, на думку Нацдержслужби, має бути розпочати з 01 травня 2016 року а завершитися у найкоротші строки.

Додатково інформуємо, що відповідно до частини п'ятої статті 6 Закону України «Про політичні партії в Україні» порядок зупинення членства у політичній партії визначається її статутом.

Щодо керівника державної служби у структурних підрозділах місцевих державних адміністрація, утворених як юридичні особи публічного права, утворення у цих підрозділах служби управління персоналом.

Згідно зі статтею 11 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» керівники структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій очолюють відповідні підрозділи та несуть персональну відповідальність перед головами відповідних державних адміністрацій за виконання покладених на ці підрозділи завдань.

Керівники структурних підрозділів місцевих державних адміністрацій призначаються на посаду та звільняються з посади головами відповідних державних адміністрацій за погодженням з органами виконавчої влади вищого рівня в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України.

Статтею 2 Закону України «Про державну службу» визначено, що керівник державної служби в державному органі (далі – керівник державної служби) – це посадова особа, яка займає вищу посаду державної служби в державному органі, до посадових обов'язків якої належить здійснення повноважень з питань державної служби та організації роботи інших працівників у цьому органі.

Згідно зі статтею 17 Закону України «Про державну службу» повноваження керівника державної служби здійснюють у державних органах, посади керівників яких належать до посад державної служби, – керівник відповідного органу.

Відповідно до пункту 1 Типового положення про структурний підрозділ місцевої державної адміністрації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2012 року № 887, структурний підрозділ місцевої держадміністрації (далі - структурний підрозділ) утворюється головою місцевої держадміністрації, входить до її складу і в межах відповідної

адміністративно-територіальної одиниці забезпечує виконання покладених на цей підрозділ завдань.

Пунктом 4 зазначеного Типового положення передбачено, що вид структурного підрозділу (департамент, управління, відділ, сектор, інший структурний підрозділ, передбачений законом) та його статус як юридичної особи публічного права визначаються головою місцевої держадміністрації.

Основним завданням структурного підрозділу є забезпечення реалізації державної політики у визначеній одній чи кількох галузях на відповідній території.

Структурні підрозділи, утворені як юридичні особи публічного права, мають самостійний баланс, рахунки в органах Казначейства, печатку із зображенням Державного Герба України та своїм найменуванням, власні бланки.

З огляду на викладене, керівник структурного підрозділу місцевої державної адміністрації, утвореного як юридична особа публічного права, здійснює повноваження з питань державної служби та організації роботи інших працівників у цьому підрозділі.

Відповідно до статті 18 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» у державному органі залежно від чисельності персоналу утворюється структурний підрозділ або вводиться посада спеціаліста з питань персоналу з прямим підпорядкуванням керівнику державної служби. Обов'язки служби управління персоналом можуть бути покладені на одного з державних службовців органу.

Пунктом 1 Розділу І Типового положення про службу управління персоналом державного органу, затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної служби 03 березня 2016 року № 47, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23 березня 2016 року за № 438/28568, передбачено, що у державному органі, чисельність якого становить менше 10 осіб, обов'язки служби управління персоналом можуть бути покладені на одного з державних службовців цього органу.

Чисельність служби управління персоналом визначається з розрахунку до 20 осіб на одного спеціаліста служби управління персоналом.

Враховуючи вищевикладене, в залежності від чисельності структурного підрозділу місцевої державної адміністрації, утвореного як юридична особа публічного права, може бути утворена служба управління персоналу як структурний підрозділ цього підрозділу або введена посада спеціаліста з питань персоналу з прямим підпорядкуванням керівнику структурного підрозділу місцевої державної адміністрації, утвореного як юридична особа публічного права.

Щодо утворення служби управління персоналом.

Відповідно до статті 18 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» у державному органі залежно від чисельності персоналу утворюється структурний підрозділ або вводиться

посада спеціаліста з питань персоналу з прямим підпорядкуванням керівнику державної служби. Обов'язки служби управління персоналом можуть бути покладені на одного з державних службовців органу.

Пунктом 1 Розділу І Типового положення про службу управління персоналом державного органу, затвердженого наказом Національного агентства України з питань державної служби 03 березня 2016 року № 47, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23 березня 2016 року за № 438/28568 (далі – Типове положення), передбачено, що у державному органі, чисельність якого становить менше 10 осіб, обов'язки служби управління персоналом можуть бути покладені на одного з державних службовців цього органу.

Чисельність служби управління персоналом визначається з розрахунку до 20 осіб на одного спеціаліста служби управління персоналом.

Отже, в залежності від чисельності державного органу утворюється служба управління персоналу або вводиться посада спеціаліста з питань персоналу.

При цьому у структурних підрозділах місцевої державної адміністрації, утворених як юридичні особи публічного права, може бути утворена служба управління персоналу як структурний підрозділ цього підрозділу або введена посада спеціаліста з питань персоналу з прямим підпорядкуванням керівнику структурного підрозділу місцевої державної адміністрації, утвореного як юридична особа публічного права.

Щодо статусу та оплати праці працівників центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади.

Згідно із статтею 3 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) дія цього Закону поширюється на державних службовців:

- Секретаріату Кабінету Міністрів України;
- міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;
- місцевих державних адміністрацій;
- органів прокуратури;
- органів військового управління;
- закордонних дипломатичних установ України;
- державних органів, особливості проходження державної служби в яких визначені статтею 91 цього Закону;
- інших державних органів.

Відповідно до Положення про центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2004 року, центр перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій є закладом післядипломної освіти.

Отже, дія Закону не буде поширюватися на працівників центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

У такому разі для вказаних працівників зміна істотних умов праці зумовлена прийняттям Верховною Радою України 10 грудня 2015 року Закону України № 889-VIII «Про державну службу», а тому цих працівників має бути повідомлено про зміну істотних умов праці, зокрема щодо втрати статусу державного службовця.

Згідно із Роз'ясненням Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування щодо застосування деяких положень Закону України «Про державну службу» від 10 грудня 2015 року № 889-VIII в частині порядку оформлення втрати статусу державного службовця окремими категоріями працівників державних органів у зв'язку з набранням чинності цим Законом з 01 травня 2016 року Комітет вважає, що на період попередження цієї категорії працівників оплата їх праці, пільги, гарантії, компенсації, а також зобов'язання, які вони мали у зв'язку з наявністю статусу державного службовця, мають бути за ними збережені відповідно до законодавства, що діяло до 01 травня 2016 року.

Отже, Нацдержслужба підтримує позицію Комітету про те, що на період попередження про зміну істотних умов праці за працівниками зберігаються попередні умови оплати праці.

Після завершення терміну попередження до вказаних працівників буде застосовуватися лише трудове законодавство.

Щодо оплати праці повідомляємо, що згідно із пунктом 7 Розділу XI «Прикінцеві та переходні положення» Закону умови оплати праці працівників органів державної влади, інших державних органів, їх апаратів (секретаріатів), державних підприємств, установ та організацій, органів влади Автономної Республіки Крим, які на день набрання чинності цим Законом є державними службовцями і посади яких відповідно до цього Закону не є посадами державної служби, визначаються Кабінетом Міністрів України і не можуть передбачати зменшення розміру їх заробітної плати.

Щодо надбавки за вислугу років.

Згідно із статтею 50 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) заробітна плата державного службовця складається, зокрема з надбавки за вислугу років.

Статтею 50 Закону передбачено, що надбавка за вислугу років на державній службі встановлюється на рівні 3 відсотків посадового окладу державного службовця за кожний календарний рік стажу державної служби, але не більше 50 відсотків посадового окладу.

Відповідно до статті 46 Закону стаж державної служби дає право на встановлення державному службовцю надбавки за вислугу років, надання додаткової оплачуваної відпустки.

Зважаючи на викладене, на думку Нацдержслужби, під поняттям «календарний рік стажу державної служби» слід розуміти період протягом 12 місяців з будь-якої дати календаря.

У такому випадку потрібно для кожного державного службовця визначати приведену дату стажу державної служби. Тобто дату, з якої в особи, що набула статусу державного службовця, розпочинається відрік її безперервного стажу державної служби. У зв'язку з цим надбавка буде встановлюватися для кожного державного службовця окремо та з конкретної дати в залежності від стажу державної служби.

Щодо строку випробування.

Статтею 35 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) визначено, що в акті про призначення на посаду суб’єкт призначення може встановити випробування з метою перевірки відповідності державного службовця зайлманій посаді із зазначенням його строку.

При призначенні особи на посаду державної служби вперше встановлення випробування є обов’язковим.

Випробування при призначенні на посаду державної служби встановлюється строком до шести місяців.

Водночас мінімальний строк випробування вказаним Законом не визначено, а отже він може бути будь-якої тривалості.

Законом не визначено до якої категорії посад державної служби може застосовуватися.

Отже, випробування може бути застосоване до всіх категорій посад державної служби («А», «Б» та «В»).

Щодо введення штатного розпису в дію.

Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» (далі – Закон) набрав чинності з 01 травня 2016 року.

Для впровадження Закону необхідно вжити таких заходів:

- 1) затвердити структуру і сформувати штатний розпис з урахуванням вимог щодо дотримання співвідношення в державному органі посад категорії «А» і «Б» до його штатної чисельності не більше ніж 1 до 3;
- 2) у місячний строк розробити перелік посад працівників державних органів, які виконують функції з обслуговування, та подати його на затвердження до Нацдержслужби та її територіальних органів відповідно;
- 3) затвердити штатний розпис з урахуванням затвердженого Нацдержслужбою та її територіальними органами переліку посад;
- 4) повідомити працівників, на яких не поширюється дія Закону, про зміну істотних умов праці (у порядку статті 32 Кодексу законів про працю України);
- 5) після затвердження штатного розпису забезпечити присвоєння державним службовцям рангів з дня набрання чинності Законом.

Водночас, на думку Нацдержслужби, новий штатний розпис необхідно вводити в дію з моменту набуття чинності Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу», тобто з 01 травня 2016 року.

Щодо підстав для початку нарахування та виплати заробітної плати державним службовцям.

Наказом Міністерства фінансів України від 28 січня 2002 року № 57 «Про затвердження документів, що застосовуються в процесі виконання бюджету», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01 лютого 2002 року за № 86/6374, затверджена форма штатного розпису на відповідний рік з кількістю працівників (штатних одиниць) з місячним фондом заробітної плати за посадовими окладами.

Постановою Кабінету Міністрів України від 06 квітня 2016 року № 292 «Деякі питання оплати праці державних службовців у 2016 році» затверджено схему посадових окладів на посадах державної служби за групами оплати праці з урахуванням юрисдикції державних органів, розмір надбавок до посадових окладів за ранги державних службовців, а також перелік посад державної служби, що прирівнюються до відповідних груп оплати праці.

Згідно із частиною третьою статті 6 Закону України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу» кількість посад державної служби категорій «А» і «Б» в державному органі повинна становити не більше третини його штатної чисельності.

Отже, підставою для початку нарахування та виплати заробітної плати державним службовцям є затверджена структура та сформований новий штатний розпис.

З огляду на необхідність додаткового опрацювання та законодавчого врегулювання ряду викладених у листі питань, про результати їх розгляду буде повідомлено додатково.

Крім того, копії вказаного листа надіслані для розгляду та надання відповіді в межах повноважень до Міністерства фінансів України та Міністерства соціальної політики України.

Голова

К.О. Ващенко